

Fullmäktige 14.08.2023 § 92

§ 92

Motion om att möjliggöra evenemang för rivningskonst i Esbo

Beredning och upplysningar:
Kasvi Tiina
Koskela Katja
fornamn.efternamn@esbo.fi
Telefon 09 816 21

Förslag

Föredragande
Stadsstyrelsen

Fullmäktige antecknar redogörelsedelen för kännedom som svar på ledamot Juri Aaltonens m.fl. motion 20.3.2023 om att möjliggöra evenemang för rivningskonst och konstaterar att motionen är slutbehandlad.

Behandling

Aaltonen lämnade understödd av Värmälä följande förslag till hemställan:

Fullmäktige hemställer att Esbo då det är möjligt främjar konst- och kulturevenemang i byggnader som ska rivas.

Efter avslutad diskussion konstaterade ordföranden att stadsstyrelsens förslag hade godkänts enhälligt.

Ordföranden frågade om Aaltonens förslag till hemställan kan godkännas enhälligt. Eftersom ingen motsatte sig förslaget, konstaterade ordföranden att fullmäktige godkänt det enhälligt.

Beslut

Fullmäktige:
Stadsstyrelsens förslag godkändes enhälligt.

Dessutom godkändes följande hemställan:

Fullmäktige hemställer att Esbo då det är möjligt främjar konst- och kulturevenemang i byggnader som ska rivas.

Redogörelse

Motionen och dess bakgrund

Juri Aaltonen och 21 andra ledamöter föreslår i en motion 20.3.2023 att Esbo stad söker sätt att utan kostnader uppmuntra och stöda Hartela Etelä-Suomi Oy att genomföra ett evenemang för rivningskonst i Olars på tomter som bolaget köpt. I motionen föreslås vidare att staden utreder möjligheterna att överlåta fastigheter som ägs av staden och som ska rivas och/eller som annars står tomma för användning i rivningskonstsammanhang.

Närings- och konkurrenskraftssektionen godkände vid sitt sammanträde 6.3 enhälligt ledamot Aaltonens följande hemställan:
"Närings- och konkurrenskraftssektionen önskar att köparen utreder möjligheterna att anordna rivningsevenemang i byggnaderna före rivningen."

I motionen konstateras som bakgrund till motionen att närings- och konkurrenskraftssektionen 6.3.2023 genom beslut sålt bostadstomter på Rymdgatan i Olars till Hartela Etelä-Suomi Oy. På de sålda fastigheterna finns för närvarande obebodda före detta höghus för studerandeboende.

Syftet med evenemanget för rivningskonst är att utnyttja tomma lokaler på ett nyttigt sätt. Med rivningskonst avses konstverk som utförs i en övergiven byggnad som väntar på rivning samt utställning av den konsthelhet som dessa bildar. Till exempel i Kervo har det ordnats evenemang för rivningskonst. År 2020 beslutade stadsstyrelsen i Kervo att Kervo som första kommun i Finland systematiskt ska erbjuda sina tomma fastigheter till konst- och kulturaktörer.

Utlåtandet om motionen har beretts vid resultatenheten för kultur och kulturnämnden behandlade det vid sitt sammanträde 23.5.2023.

Utlåtande om motionen

Kulturnämnden anser att konst i offentliga lokaler är en viktig del av stadsutvecklingen och invånarnas vardag. Enligt värderingarna i Berättelsen om Esbo är staden en ansvarsfull föregångare. Att vara en föregångare innebär att vara fördomsfri och kreativ och ha mod att göra saker annorlunda. Detta är också vad de offentliga konstprojekten i bästa fall representerar.

Kulturnämnden vill också fästa uppmärksamhet vid att föregångarskapet är ansvarsfullt. Det i motionen föreslagna evenemanget för rivningskonst skulle kräva planering, hög expertis inom offentlig konst och evenemangsproduktion samt ekonomiska resurser. Ett smidigt förvaltningsövergripande samarbete är en förutsättning för verksamheten.

Nämnden anser det ändamålsenligt att Esbo stads möjligheter att i framtiden fungera som samarbetspartner i liknande evenemang för rivningskonst på ett hållbart och säkert sätt ytterligare utreds.

Principerna för offentlig konst och ordnande av evenemang för rivningskonst

I Esbo fastställs genomförandet av offentlig konst av Esbo stads principer för offentlig konst, som godkändes av stadsstyrelsen 13.5.2019 (§ 169). Principerna utarbetades av Esbo stads resultatenhet för kultur, stadsplaneringen och Public Art Agency Finland under ledning av Esbo moderna konstmuseum EMMA.

I dessa principer sammanfattas genomförandet av offentlig konst på följande sätt: "Ett mångsidigt och högklassigt genomförande av offentlig konst förutsätter klara mål, tydliga verksamhetsmodeller och ett smidigt förvaltningsövergripande samarbete för att lyckas. Dessa mål uppnås genom att allas kompetens förenas." (Esbo stads principer för offentlig konst, s. 4) I principerna fastställs fyra mål för offentlig konst: kvalitet, kostnadseffektivitet, delaktighet och helhetsbild.

Vid ordnande av ett evenemang för rivningskonst måste man beakta både Esbo stads principer för offentlig konst och de ansvars- och säkerhetsfrågor som hänför sig till detta slags evenemang. Till dessa frågor hör bland annat utnämning av ansvarig part, (brand)säkerhet och tillgänglighet i obebodda fastigheter samt att faciliteterna fungerar (el, vatten, belysning, gångvägar). De lagstadgade tillstånden, försäkringarna och skyltarna ska vara i skick i tid. Att hålla objektet

öppet kräver personal för kundservice och ordningsövervakning, som är kunnig i första hjälpen. Arbetsgivaren (den ansvarig aktören) ansvarar för introduktionen av personalen samt för arbets säkerhet och arbetsledning.

Många praktiska frågor måste lösas. Nedan följer några exempel. Hur ska kommunikationen genomföras? Är evenemanget avgiftsfritt eller säljs inträdesbiljetter? Samarbete med konstnärer kräver sakkunskap: hur väljs de deltagande konstnärerna (öppen ansökan, konkurrensutsättning, val av kurator)? Hur sköts handledningen av konstnärerna och säkerställs säkra arbetsförhållanden för dem i fastigheten? Vilken ersättning betalas till konstnärerna, omfattar den också arbetstid och material?

Som det konstateras ovan krävs tid, resurser, expertis och ansvarsfullt samarbete för att ett evenemang för rivningskonst ska kunna ordnas framgångsrikt. Kulturföreningen Puppa ry ansvarade för rivningsevenemanget i Kervo som nämns i fullmäktigemotionen år 2020. Kervo stad var samarbetspartner för Puppa ry. Att skapa en utställning i en rivningsbyggnad i Ahjo var en lång process. Förhandlingarna om huset inleddes i november 2017 och evenemanget öppnades för allmänheten i juli 2020. Föreningen Puppa ry har lanserat namnet rivningskonst för verksamheten. Föreningen har hittills varit verksam i nio objekt.

Beslutshistoria

Stadsstyrelsen 19.6.2023 § 196

Förslag

Föredragande
Stadsdirektör Mäkelä Jukka

Stadsstyrelsen föreslår att fullmäktige antecknar redogörelsedelen för kännedom som svar på Juri Aaltonens m.fl. motion 20.3.2023 om att möjliggöra evenemang för rivningskonst och konstaterar att motionen är slutbehandlad.

Behandling

Föredragandens ändringar på mötet har beaktats i protokollet.

Beslut

Stadsstyrelsen:
Föredragandens förslag godkändes enhälligt.

Kulturnämnden 23.5.2023 § 27

Förslag

Föredragande
Kulturdirektör Tommila Susanna

Kulturnämnden ger ett utlåtande enligt redogörelsedelen som svar på Juri Aaltonens och 21 andra ledamöters motion om att möjliggöra evenemang för rivningskonst i Esbo.

Behandling

Suomalainen understödd av Paatero framförde följande ändringsförslag:

Ändring i utlåtandets punkt: "Nämnden anser det inte ändamålsenligt att gå vidare i ärendet utan närmare utredning om en hållbar och trygg verksamhetsmodell för rivningsevenemang i Esbo." ändras till: "Nämnden anser det ändamålsenligt att Esbo stads möjligheter att i framtiden fungera som samarbetspartner i liknande evenemang för rivningskonst på ett hållbart och säkert sätt ytterligare utreds."

Efter avslutad diskussion frågade ordföranden om Suomalainens förslag kan godkännas enhälligt. Eftersom ingen motsatte sig förslaget, konstaterade ordföranden att kulturnämnden hade godkänt förslaget.

Beslut

Motionen och dess bakgrund

Juri Aaltonen och 21 andra ledamöter föreslår i en motion 20.3.2023 att Esbo stad söker sätt att utan kostnader uppmuntra och stöda Hartela Etelä-Suomi Oy att genomföra ett evenemang för rivningskonst i Olars på tomter som bolaget köpt. I motionen föreslås vidare att staden utreder möjligheterna att överlåta fastigheter som ägs av staden och som ska rivras och/eller som annars står tomma för användning i rivningskonstsammanhang.

Närings- och konkurrenskraftssektionen godkände vid sitt sammanträde 6.3 enhälligt ledamot Aaltonens följande önskemål:

”Närings- och konkurrenskraftssektionen önskar att köparen utreder möjligheterna att ordna rivningsevenemang i byggnaderna före rivningen.”

I motionen konstateras som bakgrund till motionen att närings- och konkurrenskraftssektionen i Esbo genom beslut 6.3.2023 sålt två bostadstomter från Rymdgatan i Olars till Hartela Etelä-Suomi Oy. På de sålda fastigheterna finns för närvarande obebodda före detta höghus för studerandeboende.

Syftet med evenemanget för rivningskonst är att utnyttja tomma lokaler på ett nyttigt sätt. Med rivningskonst avses konstverk som utförs i en övergiven byggnad som väntar på rivning samt utställning av den konsthet som dessa bildar. Till exempel i Kervo har det ordnats evenemang för rivningskonst. År 2020 beslutade stadsstyrelsen i Kervo att Kervo som första kommun i Finland systematiskt ska erbjuda sina tomma fastigheter till konst- och kulturaktörer.

Utlåtandet om motionen har beretts vid resultatenheten för kultur och kulturnämnden behandlade det vid sitt sammanträde 23.5.2023.

Utlåtande om fullmäktigemotionen

Kulturnämnden anser att konst i offentliga lokaler är en viktig del av stadsutvecklingen och kommuninvånarnas vardag. Enligt värderingarna i Berättelsen om Esbo är staden en ansvarsfull föregångare. Att vara en föregångare innebär att vara fördomsfri och kreativ och ha mod att göra saker annorlunda. Detta är också vad de offentliga konstprojekten i bästa fall representerar.

Kulturnämnden vill också fästa uppmärksamhet vid att föregångarskapet är ansvarsfullt. Det i motionen föreslagna evenemanget för rivningskonst skulle kräva planering, hög expertis inom offentlig konst och evenemangsproduktion samt ekonomiska resurser. Ett smidigt förvaltningsövergripande samarbete är en förutsättning för verksamheten.

Nämnden anser det ändamålsenligt att Esbo stads möjligheter att i framtiden fungera som samarbetspartner i liknande evenemang för rivningskonst på ett hållbart och säkert sätt ytterligare utreds.

Principerna för offentlig konst och ordnandet av ett evenemang för rivningskonst

I Esbo fastställs genomförandet av offentlig konst av Esbo stads principer för offentlig konst, som godkändes av stadsstyrelsen 13.5.2019 (§ 169). Principerna färdigställdes genom utarbetning av Esbo stads resultatenhet för kultur, av stadsplaneringen samt av Public Art Agency Finland under ledning av Esbo moderna konstmuseum EMMA.

I dessa principer sammanfattas genomförandet av offentlig konst på följande sätt: "Ett mångsidigt och högklassigt genomförande av offentlig konst förutsätter klara mål, tydliga verksamhetsmodeller och ett smidigt förvaltningsövergripande samarbete för att lyckas. Dessa mål uppnås genom att allas kompetens förenas" (Esbo stads principer för offentlig konst, s. 4). I principerna fastställs fyra mål för den offentliga konsten: kvalitet, kostnadseffektivitet, delaktighet och helhetsbild.

Vid ordnande av ett evenemang för rivningskonst måste man beakta både Esbo stads principer för offentlig konst och de ansvars- och säkerhetsfrågor som hänför sig till detta slags evenemang. Till dessa frågor hör bland annat utnämning av ansvarig part, (brand)säkerhet och tillgänglighet i obebodda fastigheter samt att faciliteterna fungerar (el, vatten, belysning, gångvägar). De lagstadgade tillstånden, försäkringarna och skyltarna ska vara i skick i tid. Att hålla objektet öppet kräver personal för kundservice och ordningsövervakning, som är kunnig i första hjälpen. Arbetsgivaren (den ansvarig aktören) ansvarar för introduktion av personal samt för arbets säkerhet och arbetsledning.

Många praktiska frågor måste lösas. Nedan följer några exempel. Hur ska kommunikationen genomföras? Är evenemanget avgiftsfritt eller säljs inträdesbiljetter? Samarbete med konstnärer kräver sakkunskap: hur väljs de deltagande konstnärerna (öppen sökning, konkurrensutsättning, val av kurator)? Hur sköts handledningen av konstnärerna och säkerställs säkra arbetsförhållanden för dem i fastigheten? Vilken ersättning betalas till konstnärerna, omfattar den också arbetstid och material?

Som konstateras ovan krävs tid, resurser, expertis och ansvarsfullt samarbete för att ett evenemang för rivningskonst ska kunna ordnas framgångsrikt. Kulturföreningen Puppa ry ansvarade för rivningsevenemanget i Kervo som nämns i fullmäktigeinitiativet år 2020. Kervo stad var samarbetspartner för Puppa ry. Att skapa en utställning i en rivningsbyggnad i Ahjo var en lång process. Förhandlingarna om huset inleddes i november 2017 och evenemanget öppnades för allmänheten i juli 2020. Föreningen Puppa ry har lanserat namnet rivningskonst för verksamheten. Föreningen har hittills varit verksam i nio objekt.

Beslutshistoria

Bilaga

Tilläggsmaterial

- Valtuustoaloite purkutaidetapahtumien mahdollistamiseksi 20.3.2023
- Espoon julkisen taiteen periaatteet 2019

För kännedom